

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

Од четвртото продолжение на стотата седница ан Собранието на Република Македонија, одржана на 14 март 2002 година

Седницата се одржа во салата за седници на Собранието на Република Македонија, со почеток во 12 часот и 25 минути.

Седницата ја отвори и со неа претседаваше, Стојан Андов претседател на Собранието на Република Македонија.

СТОЈАН АНДОВ:

Продолжуваме со рабтоа по Стотата седница на Собранието на Република Македонија.

Немаме најавено отсутни пратеници.

Продолжуваме со оптиот претрес по Петтата точка.

- Предлог на закон за спречување на корупцијата.

Има збор г-динот Илија Лазаров. (Не е тука).

Има збор г-динот Данило Глигоровски. (Не е тука)

Има збор г-динот Наќе Стојановски. (Не е тука)

Има збор г-динот Абдурахман Алити. (Не е тука)

Додека дојдат претставници од Владата и додека дојдат повеќе пратеници во салата ќе дадам пауза од 15,00 минути.

Ве мелоам да биде присутен овластен претставник на Владата.

(Пауза од 12 часот и 25 минути).

По паузата, со седницата продолжува да претседава г-дин Илјаз Халими, потпретседател на Собранието на Република Македонија.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со рабтоа по Петтата точка.

Предлог за закон за спречување на корупцијата.

Продолжуваме со општиот претрес.

Има збор г-динот пратеник Данило Глигоровски. (Не е тука)

Има збор г-динот пратеник Наќе Стојановски. (Не е тука).

Има збор г-динот Абдурахман Алити. (Не е тука)

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Комисијата за внатрешна политика и одбрана поднесе амандман на член 30 став 1 и за додавање нов став 2 по ставот 1, по кој Владата не се произнела.

ЗПК поднесе амандмани на член 8 став 2, член 12 став 3, член 15 став 1, член 16 став 1, член 17 став 6, член 27, член 31 став 2, член 70 и на членот 48 став 2, со кој се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Александар Гештаквоски поднесе амандман на членовите 70 и 71, по кои Владата не се произнела.

Пратениците Ненад Ристевски, Златко Стојменов, Звонко Мирчевски и Вангел Симев поднесоа амандман за менување на член 72, по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Наќе Стојановски, поднесе амандмани за внесување нов член 69-а, член 48 став 2, член 53, за додавање нов став 3, по ставот 2 и на член 55 за додавање нов став 4 по ставот 3, по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 30, став 1 и за додавање нов став 2 по ставот 1, поднесен од Комисијата за внатрешна политика и одбрана.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Овој амандман може да се прифати, но би требало да се изврши допрецизирање, односно техничко допрецизирање, со тоа што ставот 1 би останал целосен како што е, а би се додал овој амандман како став 2.

Инаку, ако се прифати вака како што е предложен, членот нема да има логика.

Може предлагачот ако во оваа смисла го измени текстот на амандманот, може овој амандман да биде прифатлив.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Значи, Владата не го прифаќа амандманот во ваква форма како што е.

Ве молам, дали предлагачот има некоја забелешка во врска со одговорот на претставникот на Владата? (Нема).

Тогаш, амандманто го ставам на гласање. Ва молам да гласаме?

Изгледа има некое недоразбирање. Ва молам, ка го повториме гласањето.

Амандман дава Комисијата за внатрешна политика и одбрана.

Претставникот на Владата не го прифати овој амандман ваков каков што е формулиран. Затоа амандманот уште еднаш го ставам на гласање.

Ве молам, да гласаме? - Вкупно гласале 47 пратеници.

Значи, немаме кворум.

Ги молам службите да ги пребројат пратениците да видиме дали има точен број на пратеници кои можат да гласаат.

Ги молам службите да ги повикаат пратениците кои се надвор да влезат во салата.

Да го повторима уште еднаш гласањето. Ве молам да гласаме?

53 пратеници гласале. Има 71 картичка.

Можеби некој не гласал, или не е присутен.

Ги молам службите да ги пребројат пратениците во салата.

Има 63 пратеници во салата. од нив гласале 53, 6 за, 18 воздржани и 29 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на членовите 70 и 71, поднесен од пратеникот Александар Гештаквоски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Дали некој друг бара збор?

Има збор г-динот пратеник Александар Гештаковски.

АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ:

Господине потпретседателе, почитувани пратеници,

Објаснувањето за овој мој амандман јас го истакнав и во општиот претрес, а сега би сакал да дадам некои дополнителни објаснувања и да објаснам за што се работи.

Целта на секој закон што го носи овој законодавен дом е за негово

заживување и имплементација. Клучните сегменти на еден од најголемите зла на целокупниот свет на земјите во развој, посебно на Република Македонија е корупцијата.

Овој антикорупциски закон за да заживее, треба да се формира државна комисија антикорупциска.

Предлогот на Владата на Република Македонија, оваа антикорупциска државна комисија, која е составена од 9 члена да биде формирана најдоцна во рок од 6 месеци.

Во дискусијата по општиот претрес на нашиот координатор г-динот Никола Поповски, го повика министерот да се изјаени пред овој Парламент, како претставник на Владата, во кој рок мисли Владата да ја формира оваа државна комисија. Тој одговор не го добивме.

Отпишаните медиумски средства слушам дека оваа комисија ќе биде формирана најдоцна во рок од месец дена од претставници на Владата.

Доколку тоа е така, јас за тоа предлагам, не се работи за сложен и обемен процес. Се работи за формирање на државна антикорупциска комисија, која ја формира ова Собрание, на предлог на Комисијата за избор и именување.

Ако сакаме, и имаме желба да го имплементираме законот, треба да се прифати амандманот, односно Парламентот да го изгласа и таа државна комисија да се формира во рок од 30 дена. Не гледам никакви пречки, освен политички. А уште повеќе што треба да се прифати овој амандман е тоа, доколку се поврземе со извештајот на меѓународната кризна група, извештајот 9 познат на сите пратеници и на целокупната македонска јавност. Во Извештајот се наведуваат сите елементи и можни решенија на корупција во РМ. Тоа е една огромна застрашувачка доза, што може да се случи во понатамошниот развој, доколку Владата на РМ итно не превземе антикорупциски мерки, а тоа е овој закон.

Доколку не сакаме да ја формираме оваа државна антикорупциска комисија, тогаш меѓународната кризна група, односно Меѓународната заедница ни сугерира и ќе ни донесе антикорупциски советник. Тие тоа го предлагаат за да се запре корупцијата во РМ, бидејќи ние самите со овој закон со кој нормативно ги регулираме сите односи, горе долу, добро или лошо, за почеток добро, сметам дека треба овој амандман да се

прифати, плус тоа што со овој амандман ги регулираме другите клучни сегменти, а тоа е анкетен лист. Владата на РМ за да почне да се спроведува овој закон, анкетниот лист вели дека ќе се донесе во рок од 6 месеци. Анкетниот лист произлегува од решенијата во самиот закон. Да не речам за пет минути, но стручните групи, односно Министерството за правда, тој анкетен лист може да го донесе за ден два да се објави. Незнам која е временската дистанца. Јас во општиот претрес зборував, доколку не се работи за политички гледања, овој закон да не се однесува на оваа гарнитура на оваа коалиција и на оваа Влада, бидејќи временскиот период се поклопува. Изборите во РМ сакале или не сакале ќе бидат во октомври. Дотогаш овој закон нема да се спроведува доколку не се изгласа овој амандман.

Доколку ние не го изгласаме овој амандман, доколку немаме органи, тога уште еднаш ќе се навратам, Меѓународната заедница ќе ни постави такви органи, бидејќи се добиваат застрашувачки резултати во однос на државата Република Македонија во делот на корупцијата.

Затоа повикувам да се подржи овој амандман.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на г-динот пратеник Александар Гештаковски.

Има збор министерот за правда Иџет Мемети.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Јас се јавив за збор, само од причина некои работи да не останат неразјаснети.

Прво, Комисијата, односно државната комисија против корупција, не ја избира Владата, односно не ја именува Владата, туку Собранието.

Така како што е предложено во законот одредбата, тоа значи дека со денот на влегување во сила на законот Собранието може уште во текот на утрешниот ден при влегување во сила на законот, да ја формира комисијата.

ИЏЕТ МЕМЕТИ: (продолжение)

Сакам да кажам дека предложениот член не става граници во тоа односно става крајна граница, краен рок става до кога може Собранието тоа да го направи. Како што е поставен членот, Собранието тоа може да го направи со утрешниот ден откако ќе влезе законот во

сила. А, тоа е, штом ќе биде објавен во Службен весник и ќе стапи во сила. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на министерот за правда господинот Иџет Мемети. За збор се јави пратеникот Спасов Ѓорѓи.

ЃОРЃИ СПАСОВ:

Почитуван потпретседателе, почитувани колеги пратеници, Сакам во име на пратеничката група на СДСМ да ве замолам да гласате за овој амандман.

Овој амандман, всушност не обврзува во рок од 30 дена да ја формираме државната комисија за антикорупција. Тоа е точно дека ние би можеле и без таквата обврска, ако е тоа во рок од шест месеци, меѓутоа, сметам дека проблемот со корупцијата во Македонија е премногу сериозен за да можеме да си овозможиме таква лагодност и ова што беше најавувано од Коалицијата за промени дека ќе биде направено во првите 100 дена од доаѓањето на власт, да го одложуваме уште за следните месеци, додека, практично, заврши мандатот на оваа власт. Само да ве потсетам Законот за спречување на корупцијата на Македонија требаше на почетокот од владеењето на оваа власт да обезбеди најмалку три нешта, кои што ние со сета наша волја политички ги поддржавме.

Прво, требаше да се обезбеди, меѓу другото, да се внесе евиденција за имотот на сите државни функционери пред стапувањето, пред превземањето на одредена државна функција и по заминувањето од нивната државна функција, како би се видело само врз основа на промената на имотот какви манипулации или какви злоупотреби се направени од позиција на власт. Ако ние и сега тој обид за евидентирање на имотот на функционерите го одложиме за шест месеци, тогаш апсолутно ќе бидеме во функција на поддржувањето и на одложувањето на антикорупциските мерки на кои што се обврзуваме дури и со меѓународните договори кои што ги имаме превземено и потпишано.

Втората работа која што требаше да се обезбеди, тоа е да се формира државна антикорупциска комисија, која што покрај Кривичниот закон, покрај Јавниот обвинител ќе има задача да ги следи корупциите врз основа на пријавени случаи од самите граѓани, кои што имале такви искуства во врска со корупцијата на

државната администрација. Таа комисија, всушност, може да биде директно ставена во функција, ако не во функција на расчистување и казнување, тогаш барем во функција на обесхрабрување на било кои облици на државна корупција.

Третата работа која што требаше да се обезбеди со овој закон на самиот почеток од стапувањето на оваа Влада, тоа е да се спречи таканаречениот конфликт на интереси, а тоа значи, да не можат луѓе кои што обавуваат една политичка функција, истовремено да имаат и низа други бизнис зделки во сферата во која што тие работат, да не можат истовремено да

вработуваат роднини во секторите и да прават зделки онакви какви што ни се појауваа во текот на владеењето во целиот овој период. Колку е ова сериозно, самите знаете и од извештајот на Меѓународната кризна група. Македонија е ставена на дното според индексот на степенот на корупцијата. Тоа значи меѓу најкорумпираните земји во светот. Македонија, распределбата дури и "на она што го имаме добиено од Донаторската конференција се условува со контрола од Меѓународната заедница, затоа што се нема доверба, меѓу другото во државната власт, дека ќе ги распределува тие средства без корупцијата и дека со помош на корупцијата, еден значаен дел од таа помош, би можела засекогаш да исчезне во приватни џебови од структурите на власта.

Од таму, сметам, ако сериозно ги примаме пораките од Меѓународната кризна група која што упатува на тоа дека корупцијата е, всушност, најголемото зло во Македонија и дека таа лежи дури и во основата на безбедносната состојба на Македонија, тогаш сметам дека треба да се поддржи овој амандман и во рок од 30 дена да ја формираме државната антикорупциска комисија, со цел да му покажеме на светот дека сериозно сакаме да ја спречиме корупцијата во нашата земја. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Спасов Ѓорѓи.

За збор се јави пратеникот Поповски Никола.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине потпретседателе, господине министер, би сакал да укажам на фактот дека не очекував ниту јас, ниту од пратеничката група министерот за правда и Владата на Република Македонија да го

одбијат овој амандман од причини кои ги објаснија Гештаковски и Спасов. Со одбивањето на овој амандман станува конечно јасно дека Владата на господинот Георгиевски со законот и корупцијата во Република Македонија, сака да се справи одкако ќе ги изгуби изборите од септември натаму. Затоа што, совршено е јасно дека овој закон ќе стапи на сила, господине Томислав Стојановски и Чедомир Краљевски и да ги добиете изборите од септември натаму, вие повторно ќе бидете корумпирани. Станува јасно дека овој закон ќе влезе на сила на 1 април и после шест месеци е 1 октомври. Со самиот факт дека се одбива, станува јасно дека сите одредби од законот нема да можат да се спроведат, само заради фактот дека нема да има донесено подзаконски акти, ниту ќе биде формирана државна комисија, која ќе треба да го спроведува овој закон. Што значи дека сето останува да се спроведе откако ќе заврши овој собраниски мандат. Мислам дека оние што сакаат законот така да изгледа, совршено им е јасно зошто сакаат да го избегнат. Очекувам, доколку добијат на избори идниот пат, на 1 октомври, да го продолжат важењето на оваа одредба дека законот ќе се спроведе после шест месеци со уште еден амандман, кои обично ги носиме во Собранието, и кој ќе каже дека сега после новите избори ни треба уште шест месеци и повторно да се доврши мандатот.

Би сакал господинот министер кој ни се обрати на Собранието дека тоа е сега ваша работа, да го потсетам дека во Собранието функционира истото мнозинство, кое функционира во Владата која тој ја претставува. Така што, ако господата Џафери и Георгиевски и Имери и Андов, кои се претседатели на четирите партии кои партиципираат во Владата, не се согласуваат во законот да се внесе одредба за 30 дена да се спроведе законот за корупција, туку бараат 180 дена, тогаш илузорно е да замислиме дека тие четири претседатели на владеачките партии во Владата ќе се договорат едно, а сега како претседатели на парламентарните партии, ќе се договорат друго. Јасна е интенцијата господине Мемети дека интенцијата на Владата и на партиите кои раководат со Владата е овој закон да се пролонгира до изборите, односно непосредно пред изборите, со оглед дека 1 октомври е веќе ден кога изборите ќе мора да бидат завршени и по редовен и предвремен пат.

Само би сакал да му дадам една забелешка, не е лична, туку е

политичка на господинот Мемети кој е претставник на Владата, дека последните два закони кои ги донесовме во ова Собрание, се закони кои во име на Владата ги предлага и ја претставува Владата лично тој. Претходниот закон кој го донесовме, господинот Мемети ни предложи термин а тоа е Законот за амнестија, кој на непринципиелен начин опфати и луѓе кои не требаше да бидат опфатени, предложи Законот за амнестија да се спроведе во рок од три дена, 72 часа. И, со закон по негов предлог и по предлог на господинот Георгиевски, кој го предложи тој закон како премиер, се наложи и на нашето судство казнено-поправни институции и други институции во државата кои се справуваат со оваа проблематика за само три дена да мора да ја завршат работата со амнестијата. Замислете ни една недела не им дадоа, а имајте предвид дека Законот го изгласавме во четврток навечер во 11 часот, а се објави утре дена во петок и веќе по три дена беше понеделник. Значи, не им дадоа ни сабота ни недела луѓето да можат да размислат во неработни денови како треба да се спроведе законот. Наспроти тоа, за еден закон за кој нема потреба од толку комплицирани дејствија во врска со неговото спроведување од аспект на формирање на државна комисија, не се нудат ни три дена, не се нудат ни 30 дена, туку се нудат 180 денови, односно се нуди опција во која овој Парламент и оваа Влада тоа нема да го направат. Затоа што Парламентот по сила на нештата во јули месец ќе ја заврши својата работа и ќе треба да се распишат редовните избори во јули, за да се одржат во септември. Совршено станува јасно дека не постои политичка волја.

Затоа, господине министер, ви забележувам што имате двоен аршин во спроведување на два закони, а верувајте двата се со ист карактер. Затоа што, ако амнестијата баравте во рок од три дена да биде по барање на Меѓународната заедница, сега исто така, ве повикувам како Влада да се осврнете на Меѓународната заедница, која кога донира пари и кредити на Република Македонија, првото што го поставува како услов е во Македонија тие пари да не бидат корупциски изедени односно да бидат ставени под контрола на системот. Со одлагање на законот за борба против корупцијата за шест месеци, вие практично, тие забелешки на Меѓународната заедница ги одлагате. Сега, не би сакал да бидам злонамерен или малициозен и да сфатам дека во едниот закон вие сте имале интерес како министер да биде за три дена

и да ги уважите забелешките на Меѓународната заедница, а на другата страна да немате интерес и да немате намера да ги уважите забелешките на Меѓународната заедница, а на крајот на краиштата и забелешките на парламентарци од Република Македонија кои доставуваат амандмани. А, имам впечаток дека истиот ваш однос во овој момент ќе го следат и пратеничките групи на владеачките партии, тоа во основа се сите нисус СДСМ и ЛДП и од тие причини ве повикувам, навистина, да се премислите и да го предложите овој амандман, да го прифатите овој амандман.

На крајот на краиштата, со оглед дека го одбивате амандманот во името на Владата на Република Македонија, јавно го прашувам господинот Љубчо Георгиевски како премиер, зошто му се потребни 180 дена, за да овој закон може да се оделотвори во пракса. Дали тој термин, циклус, не се поклопува со неговиот мандат уште 180 дена кој трае во Владата на Република Македонија. И, зошто господинот Љубчо Георгиевски во овој момент одбива да ги прифати забелешките на Меѓународната заедница, а беше многу кооперативен кога требаше да се носи, на пример, Законот за амнестија. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Поповски Никола.

Има збор господинот пратеник Краљевски Чедомир.

ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ:

Јас се јавив само во вид на реплика да му обрнам внимание на колегата Никола Поповски дека собраниската говорница не му дозволува на пратеникот да употребува квалификации какви што употреби пратеникот Никола Поповски пред малку. На тој начин ако се воздржи од употребата на такви квалификации упатени на своите колеги, ќе го штити и сопствениот дигнитет и дигнитетот на функцијата пратеник. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Краљевски Чедомир.

Има збор господинот пратеник Гошев Петар.

Претходно за реплика се јави пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине Краљевски, тоа не беше насочено ниту на вас, ниту на господинот Стојановски, туку на политичката партија која вие овде ја претставувате, а

всушност и меѓународната кризна група, односно Меѓународната заедница посочи дека вашата политичка партија и Влада е коруптирана и тука не е ништо ново. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Поповски.

Има збор господинот пратеник Гошев Петар.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Почитувани колеги, Македонија е соочена со корупција од највисок вид и тоа не е оценка на опозициона партија, на опозиционен пратеник, тоа е оценка на целата јавност во Република Македонија, бидејќи сите вие правите анкети знаете и комуницирате со луѓето и знаете што мисли македонската јавност во врска со корупцијата во Република Македонија. Никому во Македонија не му требаат дополнителни докази дали ние имаме висока корупција или немаме од таков вид е таа корупција. Таа е од врвот на државата до најдолните инстанци каде што се трошат парите на граѓаните како јавни пари.

Второ, веќе никому не му е нејасно од Меѓународната заедница дека Македонија е високо корумпирана држава и дека на ранг листата на најкорумпирани држави стои на највисоко место.

Последиците од големата корупција се катастрофални за сите држави што имаат висока корупција и не постои ниту една држава во светот, која што има здрав економски развој, а да е корумпирана односно не постои ниту една држава во светот, која што е корумпирана, а да говори или да остварува некаков здрав економски развој. Не постои ниту една држава во светот која што има здрав развој на демократијата, а да има толку висока корупција. Емпириските докази се апсолутно соврешено јасни. Нема развој економски и нема развој на демократијата во земји со висока корупција. Македонија е апсолутно таква. И, за жал, оценките за нашата корупција одат до таму дека таа ја загрозува виталноста на државата, столбовите на опстанокот на Република Македонија. Од таа поостра квалификација, не е возможна, нема друга поостра квалификација за нашата висока корупција.

Овој закон сега што треба да го усвои овој Парламент се разбира дека е добро што е предложен. Конечно, што е дојден во Собранието, добро е што конечно ќе има Македонија еден антикорупциски

закон и дека без оглед на слабите точки во тој закон, меѓутоа, ви гарантирам дека корупцијата во Македонија нема за трошка да се поправи, да се помести, да се намали со усвојувањето на овој закон, затоа што ниту една држава не успеала да ја собори корупцијата со усвојување само на закон, бидејќи закони во Македонија има и во други области и ниту еден од тие закони не се применува како што треба. Корупцијата може да се собори ако една држава, едно државно водство има политичка волја, има решеност, има посветеност да совлада еден таков тежок феномен. А, за да покаже политичка волја, решеност, посветеност дека сака да се справи со овој феномен, треба да подготви тоа државно раководство дебела стратегија антикорупциска без соборување, на отстранување, на намалување, редуцирање и тн. на корупцијата. Значи, ова е само една точка која што ни случајно нема многу да ни помогне. За да се покажеше волја од власта дека сака да се бори против корупцијата, ние, прво ќе расправаме за антикорупциска стратегија, која што се знае како се подготвува или знаат многу држави на кој начин таа антикорупциска стратегија се подготвува, бидејќи корупцијата кога ќе се рашири во вакви димензии, мора да се нападне од сите точки. Во прашање е целокупното функционирање речиси на системот. Ние за тоа немаме волја, а денеска дури не сакаме да покажеме мали знаци на вистинска подготвеност дека еве навистина сакаме нешто да направиме, а не формално да задоволиме некое барање на Меѓународната заедница во списокот на барања на донесување на закони кои што треба да ги има Република Македонија.

Овој предлог е една трошка, предлогот на Гештаковски амандманот е една трошка, која што не гледам причина да не се поддржи, иако моето лично мислење ако сакате да ви го кажам, воопшто не верувам во таа државна комисија што ќе се формира како независно дело, затоа што ние во Македонија не покажавме дека сме способни да имаме ниту едно независно државно тело, ниту едно непартизирано државно тело, така што исто и со ова тело ќе се случи и да се формира за еден месец, како и за шест месеци, како што се случува со многу државни тела, кои што треба да бидат граѓански. Тие да бидат во функција на граѓаните, не партиски, не партиско олигархиски, не тела на поединци, на групи и тн., ќе се случи. Да верувавме дека тоа не е таквата намера, ќе имавме антикорупциска стратегија со која што

сакаме да се справим со овој проблем. Значи и покрај сето ова што го говорам една трошка е барањето да се прифати да се формира час поскоро таа комисија, а ние понатаму ќе видиме дека и од тоа нема да има многу фајде ако, уште еднаш повторувам, и завршувам господине потпретседателе со тоа, ако не видиме овде во овој Парламент антикорупциска стратегија за која што ќе расправа и која што ќе ги нападне причините за создавањето на корупцијата. А, причините се речиси ендемски, причините стануваат ендемски, причините се системски, Имаме структурна корупција во Македонија. Ние немаме инцидентна, персонална корупција во Република Македонија, имаме структурна корупција во Македонија а таа не се совладува на овој начин. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Гошев Петар.

Има збор господинот пратеник Поповски Љубомир

ЉУБОМИР ПОПОВСКИ:

Благоадам.

Иако по редот на нештата треба да дадам некој коментар на овој сега поднесен амандман од колегите Алија Шахиќ и Амди Бајрам, бидејќи тој е поврзан со овој амандман за кој зборуваме и за кој дебатираме на колегата Гештаковски, јас би сакал само да го искоментирам на следниот начин.

Имено, поднесувањето на овој амандман од колегите, на некој начин свесно или несвесно ги открива вистинските намери на предлагачот и на власта во врска со организацијата и спроведувањето на овој закон. Имено, за што станува збор?

Овие колеги предлагаат членот 21 што е клучен за забрана на вршење други дејности на функционери и именувани од ова Собрание или од владата, да се применува по формирањето на државната комисија за антикорупција. Тоа значи, ова сето што го дебатиреме треба после шест месеци. Мислам дека вистинските намери преку поднесување на овој амандман се гледаат. Фактички на еден друг начин да се исклучи од применана на овие клучни одредби на самиот закон. Мислам дека ова е уште еден доказ, она што сега, пред малку го дебатиреме за потребата да се прифати овој амандман за формирање на оваа државна комисија за спречување на корупцијата во Република Македонија во рок од 30 дена. Инаку, врзувањето на примена на други одредби со формирањето

на таа државна комисија што ќе биде по шест месеци, мислам дека се открива вистинското лице на намерите што сакаат на некој начин овој закон да биде неспроведлив односно да неможе да се реализира. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на господинот Поповски Љубомир, иако сметам дека господинот пратеник не треба да го поврзува овој предлог на двајцата пратеници Алија Шахиќ и Амди Бајрам со Владата, дека Владата стои зад овој амандман. Дали ќе стои Владата или не, претставник на владата ќе се произнесе кога ќе го ставиме на гласање овој амандман. Затоа сметам дека треба да се поврзуваат со дискусијата околу амандманот за кој што расправаме предложен од пратеникот Гештаковски.

Повторно збор бара господинот Поповски.

ЉУБОМИР ПОПОВСКИ:

Не се случајно предлагачи овие двајца колеги, тие припаѓаат на парламентарното мнозинство што ја поддржува владата. Затоа така зборуваат

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам. Има збор господинот Спасов Горѓи.

ГОРЃИ СПАСОВ:

Сакам да изразам само согласуваше со предлогот на пратеникот Петар Гошев кој изјави дека нема гаранција кога ќе формираме уште едно дополнително тело во државата, за спречување на корупцијата, дека веднаш ќе започне спречувањето на корупцијата и дека ќе бидеме успешни во борбата против корупцијата во Македонија.

Меѓутоа, истовремено сакам да нагласам дека како Собрание сме должни да правиме се да ја изразиме нашата политичка волја во што најкус можен рок да започнеме да се справуваме со корупцијата.

Оттаму, бидејќи сум длабоко убеден дека најголем дел од пратениците во ова Собрание нема да бидат засегнати од формирањето на државната комисија за спречување на корупцијата, да не дозволат предлогот на Владата, што всушност се обидува да ги заштите оние за наредните шест месеци кои имаат загризано во сверата на корупцијата, да бидат заштитени со гласот на пратениците од ова Собрание. Гласајќи за овој амандман всушност пратениците во ова Собрание ќе покажат дека тие лично, едноставно го даваат својот

прилог во спречување на корупцијата во оваа земја и дека тие лично се обврзуваат во рок од 30 дена да ја формираат државната комисија за спречување на корупцијата во оваа држава, која што всушност ќе започне со остварувањето на овој закон и на одредбите што тој ги содржи во однос на имотот на функционерите, во однос на Законот за спречување на конфликтот на интересите, во однос на расветлувањето на случаевите на корупција од страна на власта.

Оттаму, нема било каква причина пратеник во ова Собрание денеска да гласа поинаку, освен да им стави до знаење на сите оние, од сопствената партија, од сопствената влада или од другите дека тој сериозно на овој начин има намера да го даде својот придонес во борбата против корупцијата во нашата земја, на што посочува Меѓународната кризна група, како на едно од најголемите зла и избори за политичката и економска нестабилност на Македонија.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Спасов Ѓорѓи.

Дали некој друг бара збор?

За збор се јави пратеникот Гошев, сигурно има реплика.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Незнам Ѓорѓи дали ме разбра точно. Јас сум за овој амандман. Јас ќе гласам за овој амандман, макар и трошка значел во напорот за сузбивање, соборување, за спречување на корупцијата.

Мојата заложба беше за многу посериозни, многу пошироки мерки да се преземат. Мерки да се заземат. Моето мислење е дека нашата корупција во Македонија произлегува, извира од врвот на државата. Таа се шири надолу, наместо обратни случаи, какви што имаме во други држави. А, недовербата во врвот на државата, дека сака да се справи со ова зло што ја руинира македонската држава, не е само моја. Таа е општа, општа недоверба што се изразува низ сите реакции на јавното мислење во Република Македонија.

Впрочем, овој Парламент придонесува за таквото мислење во Република Македонија. Затоа сакам да ве потсетам дека само пред 15-тина дена, ми се чини, овој Парламент одби да стави на расправа извештај од Државниот ревизор, кој е функционер од ова Собрание, кој е должен да подготвува извештаи, ревизорски да ги доставува до Владата и до Парламентот, како што беше Извештајот за

здравствениот фонд. Овој Парламент одби да расправа, а не какви заклучоци ќе заземе во врска со таквиот извештај.

И, ако е таа состојба на духот, на етиката, на моралот на нашиот Парламент, тогаш ниту Господ неможе да ни помогне и се што во овој Парламент, навидум, ќе се презема, се сведува на чиста демагогија.

Инаку, за амандманот, се разбира дека ќе гласам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Уште еднаш му благодарам на пратеникот Гошев.

Дали некој друг бара збор?

За збор се јави господинот Даневски Слободан.

СЛОБДАН ДАНЕВСКИ:

Господине потпретседателе, дами и господа пратеници,

Во контекст на ова што добар дел на колеги пратеници се залагаат, мислам дека е добар овој амандман што доаѓа од група пратеници да во членот 70 се додава нов член 70-а кој гласи - се задолжува државната комисија, односно надлежноста на државната комисија е да се опфати од 1 јануари 1992 година. Зошто да не направиме од 1992 година? Зошто некој се плаши? Да видиме дали ќе има ретроактивно дејство од 1990 година? Криминалот не застарува. Криминалот е криминал. Зошто да се плашиме од 1990 година. Да ги отвориме книгите. Така се зборува принципиелно. А не сега - овие краделе оние не краделе. Да видиме од почеток од 1990 година кој што. Ќе направиме Комисија, комисијата нека испитува. Нема да заврши ова како што направивме Комисија за јавни набавки, но што се случи? Украдени милиони и милиони марки а работата се заврши бегло. Ништо не завршивме. Работата се заврши на Комисијата за јавни набавки, Комисијата утврди дека министрите во тоа и тоа време, поименично тој и тој, украдени се милиони и милиони марки. Зошто да не прозбориме сега. Криминалот си е криминал. Не застарува. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Даневски.

Дали некој друг бара збор?

(Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Пред да преминеме на гласање, ги молам пратениците кои се надвор да влезат во салата, а истовремено и службите ги молам да ги повикаат пратениците.

Процедурално збор бара господинот Стојановски Томислав.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Колеги пратеници, да го надминеме движењето во празно, да се договориме сите дискусии по закони, по амандмани, покрај општата расправа и во нормативниот дел, да се затвори дискусијата и сите амандмани на крај да ги гласаме поединечно во еден здив, а не како до сега поединечно, овој амандман, па овој, овој па овој. Ќе се издискутира за се и на крај кога ќе дојде ќе гласаме по ред за секој закон. Барем да имаме кворум да можеме да работиме.

(Реакции во салата)⁷

Да ме разберете што значи ова. Значи по овој амандман расправата е затворена. Да одиме ан втор, трет, четврт, а после да дојдеме само да гласаме за сите по ред.

(Реакции во салата)

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Стојановски Томислав.

Го слушнавте предлогот на господинот Стојановски. Но, и за овој предлог треба да се гласа, а немаме доволен број гласови.

За збор се јави господинот пратнеик Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине потпретседателе, јас го уважувам предлогот на Стојановски, меѓутоа јас ве замолувам да не го прифатите тој принцип на работа што еднаш господинот Андов се обиде да го примени и доведе до катастрофални последици. Затоа што во секој нареден закон имаме по десетици амандмани и секој од нив е врзан со идното гласање или размислување. На пример од нашата пратеничка група сега Наќе Стојановски има поднесено четири амандмани на Законот за корупција. Секој нареден од нив зависи што ќе дискутираме во врска со тој амандман, зависно од исходот на гласањето на претходниот амандман. Навистина нема расправа ако не знаеме претходниот амандман каква судбина има: прифатен, гласан или не. Мислам дека е нерационално.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на господинот пратеник Поповски Никола за оваа сугестија.

За збор се јави господинот пратеник Наќе Стојановски, но, расправата е завршена и сега треба само да гласаме, може да се изјасни како ќе гласа.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Да, процедурално.

Мислам дека предлогот на колегата Стојановски е неумесен во конкретниот случај, затоа што и колегата Поповски сега кажа дека некои амандмани се поврзани меѓу себе. Политичкиот став на пратениците зависи од односот на амандманите и во однос на целиот закон што е како предлог за усвојување од тоа дали некое решение од законот ќе помине или нема да помине.

Искрено да ви кажам, имам тука амандмани кои што ако дел од нив не бидат инкорпорирани, нема да изградам позитивен став за законот, затоа што сметам дека е беспредметно по него да се расправа. Мислам дека беспредметно ќе биде и моето присуство во салата на оваа седница.

Затоа барам и второто прашање, принципиелно, правилата на работа на Собранието се утврдуваат во рамките на Уставот и деловникот, но на почетокот на расправата на седницата. Не можеме да ги менуваме, затоа што ги донесуваме субјектите различно по однос на различните проекти што се ставени на дневен ред, ги ставаме во различна положба. Тогаш паѓа основано сомнение дека некој закон не е донесен во нормална процедурална постапка.

Оттаму, се противам на таквиот предлог и мислам дека и предлагачот тоа го знае, но ете во дадениот момент мислам дека ги превидел тие моменти.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Стојановски Наќе.

Има збор пртеникот Стојановски Томислав.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Видете, ова се само заднина да ни се открие какви луѓе сме. Нека е само противно, па што сака нека е. Јас неможам да сватам како може човек од типот на Наќе Стојановски да сфати дека е ненормално гласање. Никаде не пишува во деловникот кога ќе се врши гласање по еден проект. Јас само сакам прагма да се примени, да не дискутираме за секој амандман па да го гласаме одново. Ќе се издискутира за се и гласањето, како што на крај се гласа за закон, ќе се гласа за него. Дали некој амандман ќе биде прифатен или не, да

другиот остане да го предлага и натаму Наќе Стојановски, тоа зависи од него. Ако првиот не поминал на гласање, кој му пречи да каже не гласајте за мојот амандман. Јас неznam во што е филозофијата на размислување, филозофија на инает.

Јас не би му дал можност повеќе да говори. Јас ќе го повлечам предлогот по одобрение на Собранието. А, кога ќе го водам Собранието, така ќе се гласа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Стојановски Томислав.

(Пратениците бараат пауза)

Ќе дадам пауза, сигурно ако нема доволен број пратеници за да можеме да гласаме.

Пратеникот Наќе Стојановски се јавува, има нешто да додаде.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Предлогот е повлечен?

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Да.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Уште еднаш службите да ги повикаат пратениците да влезат во салата.

(Пратениците бараат пауза)

Не е проблем, можам да дадам пауза, но кој гарантира дека после паузата ќе имаме кворум. Мислам дека секој пратеник треба да ги знае своите обврски. Кога имаме седница треба да биде на седница. Во салата се присутни само 50-тина. (Пауза до 15,30 часот).

(По паузата во 16,15 часот, поради немање кворум седницата не продолжи со работа).